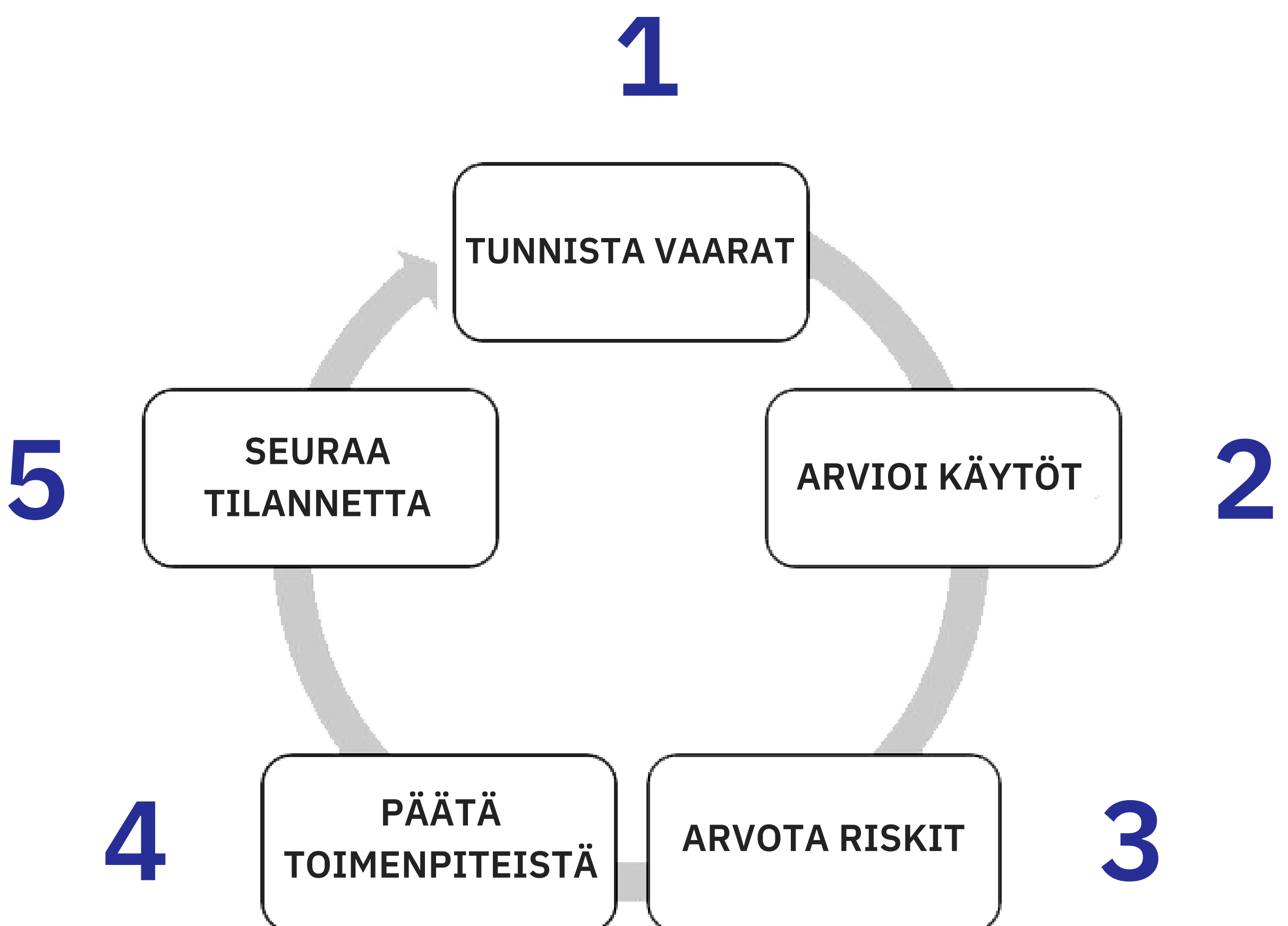

KEMIKAALIEN RISKINARVIOINTI 5 ASKELEELLA

1. TUNNISTA VAARAT

Kemikaalit ja muut kemialliset tekijät sekä niiden käyttötavat voivat aiheuttaa työpaikoilla vaaraa terveydelle, ympäristölle tai omaisuudelle. Merkittyjen, luokiteltujen kemikaalien lisäksi kemiallisia tekijöitä ovat esimerkiksi pölyt ja kaasupäästöt.

Vaaroja tunnistettaessa selvitetään siis:

- Mitä kemiallisia tekijöitä työpaikalla esiintyy ja missä määrissä?
- Mitkä niistä voivat vaaraominaisuuksiensa vuoksi vahingoittaa työntekijöiden terveyttä tai ympäristöä, tai aiheuttaa fysikaalisia vaaroja kuten tulipaloja tai räjähdyksiä?

2. ARVIOI TYÖNTEKIJÖIDEN • ALTISTUMINEN JA KEMIKAALIEN KÄYTTÖTAVAT

Riskien arvottamista varten tarvitaan vaaraominaisuuksien lisäksi tietoja kemikaalien käyttötavoista, varastoinnista, työntekijöiden altistumisesta terveydelle haitallisille aineille sekä jo käytössä olevista riskinhallintatoimenpiteistä, eli siitä mitä työpaikalla oikeasti tapahtuu:

- Kuinka paljon työntekijät altistuvat kemiallisille tekijöille?
- Mitä onnettomuuksia ja tapaturmia kemikaalien käsittely- ja varastointitavat voivat aiheuttaa?

Altistuminen arvioidaan sekä normaalissa työtoiminnassa että poikkeustilanteissa huomioiden kaikki tiloissa työskentelevät henkilöt, myös ulkopuoliset. Tarvittaessa määrällinen altistuminen on selvitettävä esimerkiksi työhygieenisillä mittauksilla.

Tapaturmat voivat olla esimerkiksi kemikaaliroiskeita iholle ja onnettomuudet tulipaloja tai suuria nestepäästöjä. Myös keskenään yhteensopimattomien kemikaalien käsittely ja varastointi on huomioitava.

3. ARVOTA RISKIT

Riski määritellään yleensä vaaran tai haitan seurausten vakavuuden suhteeksi sen tapahtumisen todennäköisyyteen.

Todennäköisyyksien sijaan on usein helpompaa arvioida, onko kemikaalin käyttö tai jokin kokonaisuus, kuten työtilan paloturvallisuus, hallinnassa vai ei.

Yksittäisten kemikaalien kohdalla riskin suuruutta voidaan tarkastella myös kemikaalin vaaraominaisuuksien suhteena sen määrään tai käyttötaajuuteen. Jos työpaikalla on tehty työhygieenisiä mittauksia, määritetään altistumisen riskitaso suoraan mittaustuloksista.

- Miten vakavia seurauksia kemikaalin käytöllä voi olla? Ovatko terveysvaikutukset lieviä ja ohimeneviä vai pitkäkestoisempia tai henkeä uhkaavia? Mitä tapahtumaketjuja ja seurauksia tapaturmat ja onnettomuudet voivat aiheuttaa?
- Onko kemikaalin käyttö hallinnassa vai ei? Onko ongelmia, kuten tapaturmia tai läheltä piti -tilanteita esiintynyt? Onko parannettavaa paljon vai vähän?

Seurausten vakavuus ja vaaran todennäköisyys tai hallinnan taso arvioidaan esimerkiksi kolmiportaisilla asteikoilla, jotta riskeille saadaan helposti vertailtavat numeeriset arvot, yleensä asteikolla 1-5.

4. ARVIOI RISKIEN MERKITYKSELLISYYS JA PÄÄTÄ TOIMENPITEISTÄ

Vaaratekijöitä ja eri suuruisia riskejä saadaan arvioinnista useimmiten runsaasti. Vaarat on mahdollisuuksien mukaan poistettava kokonaan. Kemikaaleja käytettäessä kaikkia vaaroja ei yleensä voida poistaa, joten on päätettävä, mitä riskejä pienennetään toimenpiteillä ja missä järjestyksessä.

Vähäisille riskeille riittää yleensä seuranta ja suurempien riskien pienentäminen on välttämätöntä. Suurimpien riskien kohdalla työt tulee keskeyttää, kunnes riski on alennettu hyväksyttävälle tasolle. Riskinhallintatoimenpiteistä ensisijaisia ovat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet sekä vaarallisten kemikaalien korvaaminen:

- Voidaanko vaarallinen kemikaali korvata vähemmän vaarallisella tai voidaanko työntekijät erottaa vaarasta kokonaan?
- Jos työntekijöiden altistumista tai esimerkiksi tulipalon riskiä ei voida täysin estää, millä riskinhallintakeinoilla ne saadaan mahdollisimman pieniksi? Millä aikataululla toimenpiteet voidaan toteuttaa, kuitenkaan liikoja viivyttelämättä?
- Onko työpaikalla suunnitelma, ohjeet ja välineet onnettomuustilanteisiin?

5. SEURAA TILANNETTA

Riskinarviointi tulee tehdä kirjallisena ja sen tuloksia kannattaa hyödyntää viestinnässä, työntekijöiden opastamisessa sekä turvallisuustilanteen kehittämässä. Riskejä pienentävien toimenpiteiden vaikuttavuutta ja työoloja on seurattava jatkuvasti, jotta vaaratekijät pysyvät hallinnassa. Riskinarvioinnin yhteydessä kannattaa tehdä myös suunnitelma muutosten hallitsemiseksi.

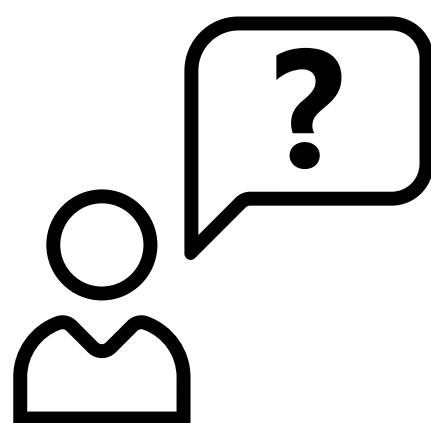
- Onko toteutetuilla toimenpiteillä ollut haluttu vaikutus? Ovatko toimenpiteet olleet riittäviä?
- Onko työpaikalla tapahtunut muutoksia, jotka vaikuttavat riskitasoihin? Onko uusia vaaroja ilmennyt?

Uusi työtehtävä tai prosessi, jossa saattaa esiintyä vaaroja, voidaan aloittaa vasta kun sen riskit on arvioitu ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet toteutettu.

LOPUKSI VIELÄ...

Dokumentointi!

Tehkää muistiinpanoja koko riskinarviointiprosessin ajan ja kirjatkaa ylös erityisesti johtopäätökset ja perustelut toimenpiteiden riittävyydelle sekä tiedot niiden toteutumisesta.

Mikäli jokin asia mietityttää, ota yhteyttä EcoOnlineen asiakastukeen klikkaamalla [tästä >](#)

Turvallisia työpäiviä!